

Η ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ
ΑΠΟ ΦΟΡΕΙΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΟΔΗΓΙΑ 2003/98/ΕΚ
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Άρτεμις Χαλεπλιόγλου – Ευγενία Βασιλακάκη

«Η εξέλιξη προς την κατεύθυνση της Κοινωνίας της Πληροφορίας και της Γνώσης επηρεάζει τη ζωή κάθε πολίτη στην Κοινότητα, μεταξύ άλλων, παρέχοντας στους πολίτες δυνατότητες για νέους τρόπους πρόσβασης στη Γνώση και απόκτησή της».*

1. Εισαγωγή

Η μετάβαση στην Κοινωνία της Πληροφορίας επέφερε σταδιακές, αλλά ριζικές αλλαγές στον τρόπο που αναζητούμε, ανευρίσκουμε και αποκτούμε την πληροφορία. Θα μπορούσε, μάλιστα, να υποστηρίξει κανείς, ότι άλλαξε και την ποιότητα της ίδιας της πληροφορίας και όλη την ενδιαμέση διαδρομή που ακολουθεί, μέχρι να φτάσει στο σημείο να ονομάζεται Γνώση. Η έννοια της πρόσβασης, επίσης, ήρθε να επιφέρει θεμελιώδεις μεταβολές, ιδιαίτερα στη φύση του όρου «ιδιοκτησία» της πληροφορίας και της γνώσης.

Είτε επιστημονική είναι η πληροφορία, είτε κυβερνητική, είτε δημόσια, είτε ιδιωτική, η πρόσβαση σε αυτή αποτελεί, πλέον, αναφαίρετο ανθρώπινο δικαίωμα, αν και όχι για όλους τους λαούς. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, τον αιώνα που διανύουμε, κατενόησε ότι η πληροφορία αποτελεί ένα σημαντικό κεφάλαιο μέσα στο πλαίσιο της Οικονομίας, η σωστή οργάνωση, διαχείριση και εκμετάλλευση της οποίας θα της αποφέρει μια σειρά από οφέλη σε πολλαπλά επίπεδα. Διαπίστωσε, ότι η επαναχρησιμοποίηση της πληροφορίας που παράγουν οι φορείς του Δημόσιου τομέα των κρατών-μελών της, θα της προσέδιδε ένα σημαντικό ανταγωνιστικό πλε-

Το παρόν άρθρο αποτελεί προϊόν έρευνας που πραγματοποιήθηκε από τις συγγραφείς στο πλαίσιο εργασίας του ΜΠΣ Επιστήμη της Πληροφορίας – Διοίκηση & Οργάνωση Βιβλιοθηκών με έμφαση στις Νέες Τεχνολογίες της Πληροφορίας, στο μάθημα «Κυβερνητική Πληροφόρηση» και παρουσιάστηκε στην Αθήνα στις 24/06/05.

* ΕΕ L345/90 της 31.12.2003, Οδηγία 2003/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Νοεμβρίου 2003 για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημοσίου τομέα, σ. 90.

ονέκτημα μέσα στην Νέα Οικονομία.¹ Απόδειξη αποτελούν όλες οι ενέργειες που η Ευρωπαϊκή Ένωση κάνει προς αυτή την κατεύθυνση.

Το παρόν άρθρο χωρίζεται σε δύο μεγάλα ευδιάκριτα μέρη. Στο πρώτο μέρος, παραθέτουμε ένα σύντομο ορισμό για το περιεχόμενο και τη σημασία της «Δημόσιας Πληροφορίας», καθώς και αναλύουμε την Κοινοτική Οδηγία 2003/98/ΕΚ, υπογραμμίζοντας τα πλέον ενδιαφέροντα σημεία αυτής. Σε ένα επόμενο επίπεδο, παρουσιάζουμε μια Μελέτη Περίπτωσης που πραγματοποιήσαμε για την εφαρμογή της ανωτέρω Οδηγίας σε ένα Φορέα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στο Δήμο Αθηναίων. Για την υλοποίηση της Μελέτης Περίπτωσης, αρχικά αναζητήσαμε πληροφορίες για το περιεχόμενο των εγγράφων που παράγουν οι Διευθύνσεις και τα Τμήματα του Δήμου, αναλογιζόμενες πάντοτε τα όρια της Κοινοτικής Οδηγίας, αλλά και την ελληνική νομοθετική πραγματικότητα και εν συνεχεία, προβήκαμε σε προτάσεις για την περαιτέρω αξιοποίηση των σχετικών πληροφοριών.

Να σημειωθεί, σε αυτό το σημείο, πως ήδη, άλλα κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης προχωρούν με ταχείς ρυθμούς στην ανάπτυξη της «Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης», γεγονός που αποτελεί και τον ευρύτερο τομέα, υπό του οποίου εντάσσεται και η παρούσα έρευνα. Στην Ελλάδα, όπως άλλωστε και στο εξωτερικό, το ενδεχόμενο περαιτέρω χρήσης της Δημόσιας πληροφορίας, θα μπορούσε να επιφέρει πολλαπλά οφέλη, κυρίως, οικονομικά, πολιτικά και κοινωνικά.

Στο δεύτερο μέρος του ίδιου άρθρου, προσπαθούμε να προσεγγίσουμε το όλο εγχείρημα της οργάνωσης και διάθεσης της Δημόσιας πληροφορίας από την πλευρά των Δημοσίων Βιβλιοθηκών, μελετώντας το κατά πόσο αυτές θα μπορούσαν να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο, τόσο στην ενημέρωση των πολιτών, όσο και στη χάραξη σχετικής πολιτικής. Οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες, ως κατεξοχήν κέντρα πληροφόρησης των πολιτών και φορείς που διαθέτουν τον απαραίτητο εξοπλισμό, το ανθρώπινο δυναμικό και την τεχνογνωσία, υποστηρίζουμε ότι μπορούν να εμπλακούν άμεσα και να αναλάβουν πρωταγωνιστικό ρόλο. Προβαίνουμε δε, σε μια πρώτη θεωρητική ανάλυση, επεξήγηση και τεκμηρίωση της πρότασής μας.

Ο σκοπός του παρόντος άρθρου είναι διττός. Μέσω αυτού, αφ' ενός, θα καταδείξουμε το πώς ένας φορέας τοπικής αυτοδιοίκησης, δηλαδή, ένας Δήμος ή μία Κοινότητα, μπορεί να εναρμονιστεί με την Κοινοτική Οδηγία για την επαναχρησιμοποίηση πληροφοριών που τα όργανα του Δημοσίου τομέα παράγουν, μέσα στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους. Αφ' ετέρου δε, θα τεκμηριώσουμε το πώς μια Δημόσια Βιβλιοθήκη μπο-

1. David Walters, Michael Halliday and Stan Glaser, «Creating Value in the new economy», *Management Decision*, 40/8 (2002), pp. 775-776.

ρεί εν δυνάμει να εμπλακεί στο όλο εγχείρημα, αναλαμβάνοντας, τόσο το ρόλο του Φορέα Πληροφόρησης και Ενημέρωσης του κοινού για τις νέες υπηρεσίες, όσο και το Φορέα - επικεφαλής της οργάνωσης, της διαχείρισης και της διαμόρφωσης των Αρχών, του Στρατηγικού Σχεδιασμού και της Πολιτικής για παραγωγή και παροχή υπηρεσιών και προϊόντων, έχοντας ως πρώτη ύλη τη Δημόσια Πληροφορία.

2. Η Δημόσια Πληροφορία

Τη Δημόσια Πληροφορία αποτελούν, κατά κύριο λόγο, τα Δημόσια Έγγραφα, τα οποία συνίστανται σε κάθε έγγραφη πράξη, ασχέτως βαρύτητας και σημασίας, που εκδίδονται από όργανα δημοσίων ή ημιδημοσίων οργανισμών, όπως ειδικότερα προβλέπει ο νόμος και είναι ενταγμένα στην οργάνωσή τους. Η έννοια του εγγράφου υπάρχει κυρίως μέσα στη δράση του Δημοσίου τομέα και αυτό γιατί ένα έγγραφο δεν ανήκει στην ιστοριογραφική φιλολογία, όπως τα χρονικά ή οι αφηγηματικές πηγές, ούτε γεννάται από ανιδιοτελή ευχαρίστηση της έκφρασης ή το πρόσημα της πληροφόρησης των επερχόμενων γενεών. Αντίθετα, τα έγγραφα γεννώνται για την ικανοποίηση αποκλειστικά πρακτικών αναγκών του δημοσίου ενδιαφέροντος, στο πλαίσιο μιας οργανωμένης κοινωνίας και σκοπεύουν στην άμεση ικανοποίηση των αναγκών αυτών.²

Τα Δημόσια Έγγραφα συντάσσονται και επικυρώνονται σε χώρους και περιβάλλοντα που έχουν συσταθεί για αυτό το σκοπό. Συγκεκριμένα, χώρος γέννησης ενός δημοσίου εγγράφου είναι η Γραμματεία ή τα αρμόδια Γραφεία που είναι ενταγμένα στο οργανόγραμμα και στις αρμοδιότητες της Αρχής (Φορέα) που υφίσταται στο πλαίσιο του Δημοσίου και Διοικητικού Δικαίου.

Η παραγωγή ενός δημοσίου εγγράφου αποτελεί μία, μάλλον, σύνθετη και ποικίλης μορφής ενέργεια, η οποία διέρχεται διαφόρων σταδίων και παρουσιάζεται ως προϊόν ανθρώπινης δράσης, που αναπτύσσεται και παράγει συνέπειες στο πλαίσιο της εκάστοτε υφισταμένης εννόμου κατάστασης, δηλαδή, μιας συγκεκριμένης δικαιοακής ή ιστορικής κατάστασης, μιας συγκεκριμένης γραφειοκρατικής οργάνωσης ή ενός συγκεκριμένου γραφειοκρατικού περιβάλλοντος.

Στα έγγραφα της διοικητικής, γραφειοκρατικής καθημερινότητας, θεωρούμε, ότι οι αρμόδιοι υπάλληλοι στα όρια των αρμοδιοτήτων τους, συντάσσουν ποικίλα έγγραφα, σημειώματα ή επεξεργάζονται στοιχεία, εν-

2. Κολυβά, Μαριάννα, από τις Διδακτικές Σημειώσεις των Μαθημάτων Αρχαιονομία Ι-ΙΙ, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Αρχαιονομίας- Βιβλιοθηκονομίας, Ακαδημαϊκό έτος 2001-2002.

δυνόμενοι το ρόλο του παραγωγού – δημιουργού, καθώς και γραφέα, επικυρωτή και διεκπεραιωτή. Ουσιαστικά, η πορεία γένεσης ενός δημοσίου εγγράφου ξεκινά από τη στιγμή της έκφρασης της δια εγγράφου ή προφορικής βούλησης του αποδέκτη – παραλήπτη, η οποία και καταγράφεται στο βιβλίο πρωτοκόλλου. Η ολοκλήρωση παραγωγής τους επέρχεται όταν τεθούν τα σημεία επικύρωσης του φορέα παραγωγού και το έγγραφο παραδοθεί στον αποδέκτη του. Τότε, το δημοσίο αυτό έγγραφο εντάσσεται στην έννοια της «διεγγράφον απόδειξης».

Εκτός, βέβαια, των δημοσίων εγγράφων, δημόσια πληροφορία μπορεί να θεωρηθεί παντός είδους αρχειακό υλικό, δηλαδή, δηλώσεις βούλησης ασχέτως περιεχομένου και διαδικασίας εκδήλωσης, που όμως, έχει παραχθεί από δημόσιους λειτουργούς, στους κόλπους δημοσίων υπηρεσιών στο πλαίσιο της εννόμως λειτουργούσης πολιτείας και έχει παραχθεί για πρακτικούς λόγους, εξασφαλίζοντας τη σωστή λειτουργία της δημόσιας υπηρεσίας.

Ο Δημόσιος τομέας, άλλωστε, παράγει ένα ιδιαίτερος ευρύ πληροφοριακό φάσμα εγγράφων, καλύπτοντας ποικίλα πεδία δραστηριότητας, όπως για παράδειγμα, πληροφορίες διοικητικής, οικονομικής, κοινωνικής, γεωγραφικής, πολιτισμικής, ακόμα και μετεωρολογικής φύσεως.

Η σημασία της Δημόσιας Πληροφορίας αναγνωρίζεται ιδιαίτερα στις μέρες μας, αφού η ύπαρξή της ξεπερνά πλέον τα όρια του ρόλου που μέχρι σήμερα ενδυόταν ως αποδεικτικό μέσο. Ιδιαίτερα μετά την ανάπτυξη της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (E-government), η πληροφορία του Δημοσίου τομέα αναδεικνύεται ως πρώτη ύλη, υψίστης σημασίας για υπηρεσίες και προϊόντα ψηφιακού περιεχομένου. Ουσιαστικά, αντιμετωπίζεται ως μείζων πλουτοπαραγωγικός πόρος, με δυναμική οικονομικής εκμετάλλευσης, που με ορθή χρήση μπορεί να του προσδοθεί προστιθέμενη αξία.

Οι κατηγορίες αυτών, που εκ των πραγμάτων, χρησιμοποιούν μέσα στο πλαίσιο της εργασίας τους, τη δημόσια πληροφορία ή εν δυνάμει, θα μπορούσαν να τη χρησιμοποιήσουν για την παραγωγή κέρδους, είναι:

- Οι δημόσιοι λειτουργοί σε όλα τα επίπεδα δράσης τους, ως δημιουργοί – παραγωγοί της δημόσιας πληροφορίας, αλλά και ως χρήστες διοικητικής και διαχειριστικής πληροφόρησης και γνώσης, προκειμένου να ασκήσουν τα διοικητικά τους καθήκοντα, να αναπτύξουν στρατηγικές και πολιτικές για τους οικείους δημοσίους φορείς και να λάβουν διοικητικές αποφάσεις.

- Οι πολίτες ενός κράτους, που προστρέχουν στις δημόσιες υπηρεσίες αιτούμενοι την παραγωγή δημοσίων εγγράφων για προσωπική τους χρήση ή και για την αποτελεσματική και άμεση ενημέρωσή τους για θέματα καθημερινών συναλλαγών.

- Οι επιχειρήσεις ή φορείς και πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, που αποσκοπούν στη χρήση της δημόσιας πληροφορίας για την επίτευξη επιχειρηματικών δράσεων και την απόκτηση οικονομικού οφέλους.

- Έτεροι Δημόσιοι Φορείς, στο πλαίσιο ανταλλαγής πληροφοριών οικείου ενδιαφέροντος με δημόσιες υπηρεσίες που συναλλάσσονται ή αναπτύσσουν συνεργατική δράση, έχοντας αλληλοσυμπληρούμενες αρμοδιότητες.

- Κυβερνητικοί Φορείς, για άμεση ενημέρωσή τους πάνω σε θέματα που άπτονται των ενδιαφερόντων των εκάστοτε πολιτικών ηγεσιών.

- Φορείς ή Πρόσωπα Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου που δρουν στο εξωτερικό της χώρας παραγωγής της δημόσιας πληροφορίας. Κάτι τέτοιο δύναται εύκολα να συμβεί, σήμερα, ανάμεσα στα κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 25.

Ακριβώς αυτή η πολυσχιδής σημασία της Δημόσιας πληροφορίας αποτελεί το λόγο για τον οποίο τα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης εκδίδοντας κοινοτικές οδηγίες, ήδη από τη δεκαετία του '90, υπογραμμίζουν αυτή τη σημασία και συστήνουν στα κράτη- μέλη τρόπους και θεσμικά πλαίσια για την επαναχρησιμοποίησή της. Επιστέγασμα της σχετικής δράσης που αναπτύσσεται, αποτελεί η κοινοτική οδηγία 2003/98/ΕΚ, της οποίας η περιγραφή ακολουθεί παρακάτω.

3. Δράσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τις πληροφορίες του Δημοσίου Τομέα.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) συνειδητοποίησε από πολύ νωρίς την ανάγκη διαμόρφωσης μιας Κοινωνίας που κύριο αγαθό της θα είναι η παραγωγή, η διαχείριση, η αξιοποίηση και η διάχυση της Πληροφορίας προς όλες τις κατευθύνσεις. Τα τελευταία χρόνια, όμως, έγινε και μάρτυρας των αναγκών που προέκυψαν στο υπό διαμόρφωση περιβάλλον Νέας Οικονομίας στην Ευρώπη. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο η έννοια της Πληροφορίας αποκτά μια νέα υπόσταση, αυτή του ιδιωτικού αγαθού (merit). Η Κοινωνία της Πληροφορίας αποτελεί τον κύριο τομέα δραστηριοποίησης της Νέας Οικονομίας, μια και είναι αυτή που παράγει, διαθέτει και διαχειρίζεται την πρώτη ύλη, δηλαδή, την πληροφορία.

Η Νέα Οικονομία θέτει σταδιακά, αλλά, πλέον, σταθερά νέους κανόνες και απαιτήσεις.³ Υπό αυτές τις συνθήκες, η Ευρωπαϊκή Ένωση καλείται να διαμορφώσει ένα πλαίσιο νόμων και διατάξεων, που θα επιτρέψουν την εγκαθίδρυση και ανάπτυξης της Νέας Οικονομίας, αλλά ταυτόχρονα θα εξασφαλίσουν την ομαλή διεξαγωγή του ανταγωνισμού και των κανόνων

3. David Walters, Michael Halliday and Stan Glaser, loc. cit. pp. 775-776.

της εσωτερικής Αγοράς. Η Ευρωπαϊκή Ένωση αναγνωρίζει, ακόμα, τη σπουδαιότητα της πληροφορίας που παράγει ο Δημόσιος τομέας ως πρώτη ύλη για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών σε κοινοτικό επίπεδο και ως πόρο περιεχομένου για τις ασύρματες υπηρεσίες περιεχομένου. Θεωρεί δε, αναγκαία τη διαμόρφωση ενός γενικού πλαισίου όρων και κανόνων που θα καθιστούν εφικτή την επαναχρησιμοποίηση όλων εκείνων των εγγράφων που παράγονται από το Δημόσιο τομέα, επί ίσους όρους, για όλους τους εν δυνάμει ενδιαφερομένους. Στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μέσω της συγκεκριμένης Οδηγίας, είναι η ενημέρωση και προτροπή των Δημοσίων Υπηρεσιών των κρατών-μελών για υιοθέτηση σχετικού νομοθετικού πλαισίου που θα ευνοεί την ανάπτυξη και εφαρμογή πρακτικών επαναχρησιμοποίησης της παραγόμενης από αυτές πληροφορίας.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση κατά την ίδρυση της Κοινωνίας της Πληροφορίας, επιτυχώς διαπίστωσε ότι η πληροφορία που παράγουν τα όργανα του Δημοσίου τομέα των κρατών-μελών της αποτελεί ένα σημαντικό κεφάλαιο. Η σωστή διαχείριση και χρήση του κεφαλαίου αυτού, θα μπορούσε να την καταστήσει ανταγωνιστική και να της προσδώσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι των ξένων αγορών της πληροφόρησης σε περιβάλλον Νέας Οικονομίας. Ενέργειες προς αυτή την κατεύθυνση, σημαντικά εκδηλώθηκαν το 1990, με τη δημοσίευση της Κοινοτικής Οδηγίας 90/313/ΕΟΚ, στις 23 Ιουνίου. Η ανωτέρω Οδηγία επέτρεπε την ελεύθερη πρόσβαση σε πληροφορίες που αφορούσαν θέματα περιβάλλοντος και που βρίσκονταν στην κατοχή των αρχών.

Αποτέλεσε, ως εκ τούτου, μια πρώτη δράση, που αποτύπωνε, τη δεδομένη χρονική στιγμή, την κατάφορη απόδειξη της ειλικρινούς συνείδησης της αξίας που είχε η δημόσια πληροφορία για την περαιτέρω ανάπτυξη και ευημερία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών-μελών της. Η Κοινοτική Οδηγία του 1990, υπήρξε ορόσημο και πυροδότησε μια σειρά από επιμέρους σχετικές συζητήσεις, δράσεις, fora και θεσπίσεις Κοινοτικών Οδηγιών του Οργάνου.

Το Σεπτέμβριο του 1996 με το Πρόγραμμα Δράσης της Επιτροπής για τη Κοινωνία της Πληροφορίας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πρόβαλε ως ανάγκη τη διαμόρφωση και διάθεση νέων μορφών υπηρεσιών ηλεκτρονικής διανομής για τη διάδοση της Δημόσιας Πληροφορίας στους πολίτες τόσο σε εθνικό, όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Μόλις ένα μήνα αργότερα, τον Οκτώβριο του 1996 με ψήφισμα προτεραιότητας της πολιτικής της Κοινωνίας της Πληροφορίας, το Συμβούλιο Βιομηχανίας απαιτούσε τη βελτίωση της πρόσβασης στη Δημόσια πληροφορία, με τη χρήση των νέων τεχνολογιών και εργαλείων, καθώς και την ευνοϊκή ανάπτυξη συμπράξεων μεταξύ ιδιωτικού και δημόσιου τομέα.

Τα δύο επόμενα χρόνια διοργανώθηκαν μία σειρά από fora με σκοπό να συζητηθεί το εν λόγω ζήτημα και να διατυπωθούν ελεύθερα ιδέες και προτάσεις. Απόρροια των παραπάνω, υπήρξε η σύνταξη της Πράσινη Βίβλου το 1998 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με τίτλο «Πληροφορίες του Δημόσιου Τομέα: Ένας βασικός πόρος για την Ευρώπη». Η σύνταξη μιας Πράσινης Βίβλου κάλυψε τότε την ανάγκη για δημόσια διαβούλευση ζητημάτων σχετικών με την επαναχρησιμοποίηση της Δημόσιας Πληροφορίας. Σε αυτήν, επισημαίνονται τα οφέλη από την ανάπτυξη μηχανισμών επαναχρησιμοποίησης της δημόσιας πληροφορίας, υποστηρίζοντας ότι:⁴

- Θα αποτελέσει μία ακόμα πηγή πληροφόρησης για τους πολίτες της Ευρώπης.

- Θα αποτελέσει μέσο ελέγχου του διοικητικού μηχανισμού και φορέας διαφάνειας των δημοσίων δράσεων.

- Θα συμβάλλει στην κινητικότητα εργαζομένων μεταξύ των κρατών-μελών, δημιουργώντας νέες θέσεις εργασίας.

- Θα τονώσει την εσωτερική αγορά, φωτίζοντας ζητήματα, όπως είναι οι διοικητικές διαδικασίες, οι ποιότητες των προϊόντων, οι τιμές τους, η ασφάλεια, η υγιεινή, κλπ.

- Θα ενισχύσει την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, τόσο του ιδιωτικού, όσο και του δημοσίου τομέα, δημιουργώντας ανταγωνιστικό μειονέκτημα για τις αλλοδαπές επιχειρήσεις σε σύγκριση με τις τοπικές.

- Θα συμβάλλει στη δημιουργία εγχώριας Πληροφοριακής Βιομηχανίας, διοχετεύοντας με πληροφορίες Κέντρα Τεκμηρίωσης, Βιβλιοθήκες και άλλους φορείς συγκέντρωσης, οργάνωσης, διαχείρισης και αποθήκευσης της πληροφορίας.

- Θα ανατρέψει την αρνητική εικόνα των πολιτών της Ευρώπης για την πολιτική κατάσταση και θα ενισχύσει την ενεργό συμμετοχή και δράση τους στα κοινά.

- Θα οδηγήσει τα κράτη-μέλη ένα βήμα πλησιέστερα στην πορεία τους προς την Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και στην εκπλήρωση του οράματος μιας Ηλεκτρονικής Ευρώπης (e-Europe).

Αυτά αποτέλεσαν τα βασικά σημεία που θίγονταν στην Πράσινη Βίβλο, απόρροια της οποίας, μετά το πέρας λίγων ετών, υπήρξε η Κοινοτική Οδηγία 2003/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Νοεμβρίου 2003 για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του Δημοσίου τομέα.

4. COM(1998)585 Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Πληροφορίες του Δημόσιου Τομέα: ένας βασικός πόρος για την Ευρώπη», *Πράσινη Βίβλος για τις πληροφορίες του Δημόσιου τομέα στην Κοινωνία των Πληροφοριών*, σσ. 10-12.

Η νέα Οδηγία, παρέχει μια σειρά διευκρινήσεων για τη λογική της λειτουργίας και το μηχανισμό επεξεργασίας των αιτημάτων για περαιτέρω χρήση των δημοσίων εγγράφων. Διευκρινίζει δε ρητά, ότι κάθε κράτος-μέλος έχει τη διακριτική ευχέρεια να την προσαρμόσει στις δικές του ανάγκες και απαιτήσεις. Με αυτόν τον τρόπο, λοιπόν, η Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχει μια σειρά από προτεινόμενους τρόπους διευθέτησης και εφαρμογής μιας τέτοιας πρακτικής. Στην Οδηγία παρατίθενται μια σειρά διευκρινιστικών ορισμών, αφορούντων σε έννοιες, όπως «φορείς του δημοσίου τομέα»,⁵ «οργανισμός δημοσίου δικαίου», «έγγραφο» και «περαιτέρω χρήση», προκειμένου να αποτυπώσει ένα σαφές πλαίσιο διαλόγου στους κόλπους των εμπλεκόμενων φορέων.

Με την Οδηγία αυτή, η Ευρωπαϊκή Ένωση, προτρέπει τους Δημόσιους φορείς των κρατών-μελών της να καταστήσουν προσιτή και διαθέσιμη, σε ψηφιακή μορφή, την πληροφορία που παράγουν. Η πληροφορία που παράγεται και δύναται να καταστεί επαναχρησιμοποιήσιμη, όπως ορίζει η Οδηγία, είναι διοικητικής, οικονομικής, νομοθετικής και τεχνικής, ως επί το πλείστον, φύσεως. Η επεξεργασία των αιτημάτων για τη χρήση των εγγράφων, θα πρέπει να πραγματοποιείται μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα, το οποίο ισούται με αυτό που αφιερώνεται και για οποιοδήποτε άλλο αίτημα έκδοσης εγγράφου. Για την καλύτερη ενημέρωση των πολιτών σχετικά με το παραχθέν και διαθέσιμο, προς περαιτέρω χρήση, υλικό, η Οδηγία προτρέπει τους φορείς να δημιουργούν ευρετήρια των εγγράφων, σειρά καταλόγων, ιστοσελίδες και διαδικτυακές πύλες (portals), όπου θα παρέχουν λεπτομερή περιγραφή και online πρόσβαση.

Τα κράτη-μέλη, όπως σημειώνεται, οφείλουν να καταδεικνύουν την αρμόζουσα προσοχή σε θέματα τήρησης των αρχών της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, χωρίς να περιορίζουν, όμως, τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας τρίτων στο υλικό. Απαραίτητο βοήθημα αποτελούν, ακόμα και οι Οδηγίες 2001/29/Κ⁶ και 96/9/Κ.⁷ Αυτές, ορίζουν τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι Δημόσιοι φορείς που προσφέρουν το παραχθέν υλικό τους για περαιτέρω χρήση μπορούν να ασκήσουν τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας τους στην εσωτερική αγορά.

5. L345/93, Άρθρο 2: Ορισμοί «Ως φορείς δημοσίου τομέα νοούνται οι κρατικές, περιφερειακές ή τοπικές αρχές, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου και οι ενώσεις οι σχηματιζόμενες από μία ή περισσότερες από τις αρχές αυτές ή από έναν ή περισσότερους από τους εν λόγω οργανισμούς δημοσίου δικαίου» σ.3.

6. EE L 167 Οδηγία 2001/29/Κ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην Κοινωνία της Πληροφορίας, σσ. 10-13.

7. EE L 77 Οδηγία 96/9/Κ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 1996, σχετικά με τη νομική προστασία των βάσεων δεδομένων, σ. 15.

Συγκεκριμένα, η Οδηγία του 2003, αναγνωρίζει ότι δεν καθίσταται δυνατή η επαναχρησιμοποίηση όλων των εγγράφων που παράγει ο Δημόσιος τομέας, εξαιρώντας ορισμένες κατηγορίες παραγομένου υλικού. Ως εκ τούτου, εξαιρεί:

► Τα έγγραφα που δεν αποτελούν μέρος της δραστηριότητας της δημόσιας αποστολής των φορέων του Δημοσίου.

► Τα έγγραφα στα οποία έχουν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τρίτοι.

► Τα έγγραφα στα οποία, εν γένει, απαγορεύεται η πρόσβαση από την ισχύουσα νομοθεσία του εν λόγω κράτους - μέλους για λόγους, κυρίως, α) προστασίας της εθνικής ασφάλειας και β) στατιστικού και εμπορικού απορρήτου.

► Τα έγγραφα που βρίσκονται στη κατοχή δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών φορέων και των θυγατρικών τους, καθώς και άλλων φορέων των οποίων το υλικό θα χρησιμοποιηθεί στην υλοποίηση ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών δημόσιας υπηρεσίας.

► Τα έγγραφα που ανήκουν σε εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα της χώρας, όπως λόγου χάρη τα Πανεπιστήμια και οι Ανώτερες Τεχνολογικές Σχολές.

► Τα έγγραφα που βρίσκονται στη κατοχή πολιτιστικών ιδρυμάτων, όπως οι βιβλιοθήκες, τα αρχεία, τα μουσεία κ.λπ.

Η επαναχρησιμοποίηση της πληροφορίας του Δημοσίου τομέα δεν συνεπάγεται και την κοστολόγησή της από το φορέα παραγωγής της. Η Κοινοτική Οδηγία σαφώς διευκρινίζει ότι μπορεί είτε να παρέχεται δωρεάν, είτε έναντι αμοιβής. Το δικαίωμα εκμετάλλευσης της πληροφορίας με οιονδήποτε τρόπο έγκειται στη διακριτική ευχέρεια του Δημοσίου φορέα, παραγωγού και διαθέτη της πληροφορίας. Σε ενδεχόμενη περίπτωση κοστολόγησης, η Οδηγία διαδραματίζει ρυθμιστικό ρόλο, περιορίζοντας φαινόμενα κερδοσκοπίας και τακτικές μονοπωλίου, αφού ορίζει ότι το συνολικό κόστος παροχής και άδειας χρήσης των εγγράφων δεν πρέπει να ξεπερνά το κόστος συλλογής, παραγωγής, αναπαραγωγής και διάδοσης των εγγράφων αυτών, όπως διαμορφώνεται από την ισχύουσα κάθε φορά λογιστική περίοδο και τις οικονομικές αρχές που διέπουν τους φορείς του Δημοσίου.

Η κοστολόγηση ή μη των εγγράφων και η ανάγκη εξασφάλισης σχετικής άδειας ή όχι, είναι θέματα μείζονος σημασίας, που καλόν είναι να γνωστοποιούνται στο ευρύ κοινό με σαφήνεια και εγκυρότητα, εί δυνατόν με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων. Ο τρόπος υπολογισμού του τέλους, οι όροι αδειοδότησης, όπως και ο τρόπος για την προσφυγή κατά οποιασδήποτε απορριπτικής απόφασης, αποτελεί μέρος της όλης προσπάθειας

εξασφάλισης διαφάνειας των διαδικασιών υποβολής αιτήματος παροχής εγγράφων από το Δημόσιο τομέα.

Να σημειωθεί, ακόμα, πως για την προσπάθεια περιορισμού φαινομένων αθέμιτου ανταγωνισμού, της αποφυγής διακρίσεων και της απαγόρευσης των αποκλειστικών ρυθμίσεων, η Οδηγία υποδεικνύει ότι οι διατάξεις πρέπει να εφαρμόζονται επί ίσους όρους, χωρίς διακρίσεις, για όλες τις κατηγορίες του επαναχρησιμοποιήσιμου υλικού και για όλους τους ενδιαφερόμενους πολίτες. Σε περίπτωση που υλικό χρησιμοποιηθεί από κάποιο Δημόσιο φορέα προς εξυπηρέτηση εμπορικών δραστηριοτήτων, οι οποίες δεν εντάσσονται στο πλαίσιο της δημόσιας αποστολής του, τότε, θα πρέπει να του επιβάλλονται τέλη, όπως θα γινόταν και σε παρόμοια χρήση του από φορέα ιδιωτικού δικαίου.

Όλοι οι παράγοντες της αγοράς, υπογραμμίζει η Οδηγία, έχουν τη δυνατότητα περαιτέρω χρήσης των εγγράφων του Δημοσίου τομέα, ακόμα και αν προηγουμένως έχουν ήδη αναπτύξει υπηρεσίες και προϊόντα προστιθέμενης αξίας, με βάση τους τα συγκεκριμένα έγγραφα. Στην περίπτωση δε, που κάποιος θελήσει να χρησιμοποιεί μέρος του υλικού κατ' αποκλειστικότητα, θα πρέπει η σχετική άδεια και απόφαση παροχής να τίθεται υπό τακτική επανεξέταση, συνήθως, κάθε τρία χρόνια, ενώ οι όλες διαδικασίες και οι σχετικές αποφάσεις να δημοσιοποιούνται και να λαμβάνουν χώρα με τον πλέον διαφανή τρόπο.

Ουσιαστικά, η παρούσα Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σκοπό έχει να «μεταλαμπαδεύσει» στα κράτη – μέλη και τους πολίτες το σκεπτικό μας ανάγκης, αυτής της ένταξης και συμμόρφωσης στις θεμελιώδεις αρχές της Νέας Οικονομίας. Ταυτόχρονα, η Οδηγία επιδιώκει να καταστήσει συνειδητή την ανάγκη περαιτέρω χρήσης των εγγράφων της που παράγονται. Προς επίτευξη του ανωτέρω στόχου, παραθέτει μια σειρά γενικών κανόνων και διατάξεων, διευκρινίζοντας ότι κάθε κράτος- μέλος διατηρεί, εν συνεχεία, το δικαίωμα αναπροσαρμογής και αναδιαμόρφωσης των όρων και των προϋποθέσεων χρήσης, όπως υπαγορεύονται κάθε φορά από τη μορφή του προς χρήση υλικού. Βέβαια, σε κάθε περίπτωση, η Ευρωπαϊκή Ένωση διατηρεί το δικαίωμα της κεντρικής διαχείρισής τους, προκειμένου να προσφέρει κοινοτικές υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας προς όλους τους ευρωπαίους πολίτες. Παρόλα αυτά, το κάθε κράτος- μέλος διατηρεί το δικαίωμα να θέσει τους δικούς του όρους και περιορισμούς, πάντοτε, όμως, σε πλήρη ευθυγράμμιση με το πνεύμα και τις απαιτήσεις της συγκεκριμένης Οδηγίας.

Στο σημείο αυτό είναι αναγκαίο να γίνει μια σύντομη αναφορά στην ισχύουσα ελληνική νομοθεσία. Η Ελλάδα, όπως και άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν έχει αναπτύξει ακόμα κάποιο νόμο που να προ-

βλέπει την εμπορική αξιοποίηση της πληροφορίας που παράγεται στους κόλπους του Δημοσίου. Υφίσταται, βέβαια, ένας νόμος που αναφέρεται σε γενική πρόσβαση στη δημόσια πληροφορία (1599/1986), αλλά δεν προβλέπει την ταυτόχρονη εμπορική χρήση των εγγράφων του Δημοσίου τομέα. Παρόλα αυτά, η παρούσα Κυβέρνηση⁸ οδηγείται προς το δρόμο που η Ευρωπαϊκή Ένωση διάνοιξε, αναγνωρίζοντας τη σχετική ανάγκη να θεσμοθετήσει το νομικό πλαίσιο που θα της επέτρεπε μια τέτοια πρακτική.⁹ Ήδη, οι Δημόσιες υπηρεσίες μέσα στο πλαίσιο των προγραμμάτων της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, υιοθετούν πρακτικές, τεχνολογίες και λογισμικό που καθιστούν δυνατή την ηλεκτρονική διάθεση των εγγράφων που παράγουν.

Αναγνωρίζοντας την επιτακτική ανάγκη εναρμόνισης των ελληνικών Δημόσιων υπηρεσιών με την Κοινοτική Οδηγία του 2003, αλλά και χάραξης εθνικής πολιτικής επί του θέματος, η Κυβερνητική Επιτροπή ενέκρινε, μόλις τον Σεπτέμβριο του 2005, σχέδιο νόμου για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του Δημοσίου τομέα. Το σχέδιο νόμου σκοπό έχει να ενσωματώσει την εν λόγω Κοινοτική Οδηγία στην ελληνική έννομη τάξη και να καθιερώσει κανόνες, με στόχο την επιτάχυνση της οριζόντιας χρήσης της δημόσιας πληροφορίας από τις υπηρεσίες του Δημοσίου. Επιδιώκει, την «απελευθέρωση» της δημόσιας πληροφορίας από τα υπάρχοντα περιοριστικά θεσμικά πλαίσια, θέτοντας κανόνες για τη διάθεσή της και σε ιδιώτες. Απώτερος σκοπός, όπως σημειώνεται σε σχετικό ανακοινωθέν του Υπουργείου Εσωτερικών,¹⁰ η πάταξη της γραφειοκρατίας και η διευκόλυνση του πολίτη, ο οποίος μπορεί να ενημερώνεται άμεσα. Παράλληλα, σε ειδική ρήτρα γίνεται λόγος για τη μη χρήση πληροφοριών που αφορούν σε θέματα Δημόσιας Τάξης, Εθνικής Ασφάλειας και Εθνικής Άμυνας. Ακόμα, περιφρουρεί τα προσωπικά δεδομένα, το εμπορικό και βιομηχανικό απόρρητο, καθώς και τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.

8. Το άρθρο συγγράφεται την περίοδο Ιουνίου – Νοεμβρίου 2005.

9. COM(1998)585 Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ό.π. σ. 15.

10. Η Ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών- Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, είναι: <http://www.ypes.gr> [05/09/2005].

4. Σύντομη παρουσίαση του Δήμου Αθηναίων

Η επιλογή του Δήμου Αθηναίων για την πραγματοποίηση της παρούσης Μελέτης Περίπτωσης (Case Study) που αναλάβαμε να υλοποιήσουμε σχετικά με την εναρμόνιση ενός φορέα τοπικής αυτοδιοίκησης με την Κοινοτική Οδηγία 2003/98/ΕΚ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεν ήταν τυχαία. Πέρα από το γεγονός ότι αποτελεί την πρωτεύουσα του ελληνικού κράτους και μητροπολιτικό Δήμο του Ν. Αττικής, και πληθυσμιακά υπερτερεί αισθητά έναντι των λοιπών Δήμων. Ακόμα, κατά την επιλογή φορέα τοπικής αυτοδιοίκησης, ειδικό βάρος για την τελική μας απόφαση δόθηκε στο γεγονός ότι ο Δήμος Αθηναίων συγκεντρώνει ένα σημαντικό αριθμό υπηρεσιών, ικανών να εξυπηρετήσουν τους πολυάριθμους πολίτες του Δήμου, όπως διοικητικές, οικονομικές, τεχνικές κ.α., οι οποίες αντίστοιχα παράγουν μεγάλο αριθμό δημοσίων εγγράφων. Τέλος, να σημειώσουμε ότι ο Δήμος Αθηναίων είναι από τους πρώτους πανελλαδικώς που ασχολήθηκαν με θέματα Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Ο Δήμος Αθηναίων καταλαμβάνει την έκταση των 38.964,0000 στρεμμάτων και σήμερα αριθμεί 772.072,00 δημότες. Ο/ Η Δήμαρχος της Αθήνας εκλέγεται κάθε τέσσερα (4) χρόνια, κατά τη διάρκεια των δημοτικών εκλογών που διεξάγονται σε όλη τη χώρα. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποτελείται από σαράντα ένα (41) αιρετά μέλη. Στις συνεδριάσεις μετέχει και ο/η Δήμαρχος χωρίς δικαίωμα ψήφου. Το Σώμα του Δημοτικού Συμβουλίου συνεδριάζει υποχρεωτικά μια φορά το μήνα και η λειτουργία του ρυθμίζεται από ειδικό κανονισμό.

Ο Δήμος της Αθήνας χωρίζεται σε επτά (7) Δημοτικά Διαμερίσματα, καθένα από τα οποία διαθέτει δικό του Διαμερισματικό Συμβούλιο, αποτελούμενο από δεκαπέντε (15) αιρετά μέλη. Κάθε Διαμερισματικό Συμβούλιο συνεδριάζει υποχρεωτικά μία φορά το μήνα, όπως ορίζει ειδική σχετική διάταξη.

Διαθέτει δεκαπέντε (15) Αντιδημάρχους, καθένας από τους οποίους ορίζεται υπεύθυνος για έναν ή περισσότερους συγκεκριμένους τομείς. Επίσης, υπάρχει ο Ειδικός Γραμματέας, ο οποίος είναι επικεφαλής των Διοικητικών Υπηρεσιών του Δήμου.

Στο πλαίσιο της διοικητικής οργάνωσης, ο Δήμος χωρίζεται σε Υπηρεσίες – Διευθύνσεις. Επίσης, υπάρχουν και οι Δημοτικές Επιχειρήσεις, οι Δημοτικοί Οργανισμοί και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου. Οι Υπηρεσίες – Διευθύνσεις του Δήμου, είναι οι εξής:

1) *Διοικητικές Υπηρεσίες*: Οι Υπηρεσίες αυτές επιφορτίζονται με διοικητικής φύσεως αρμοδιότητες.

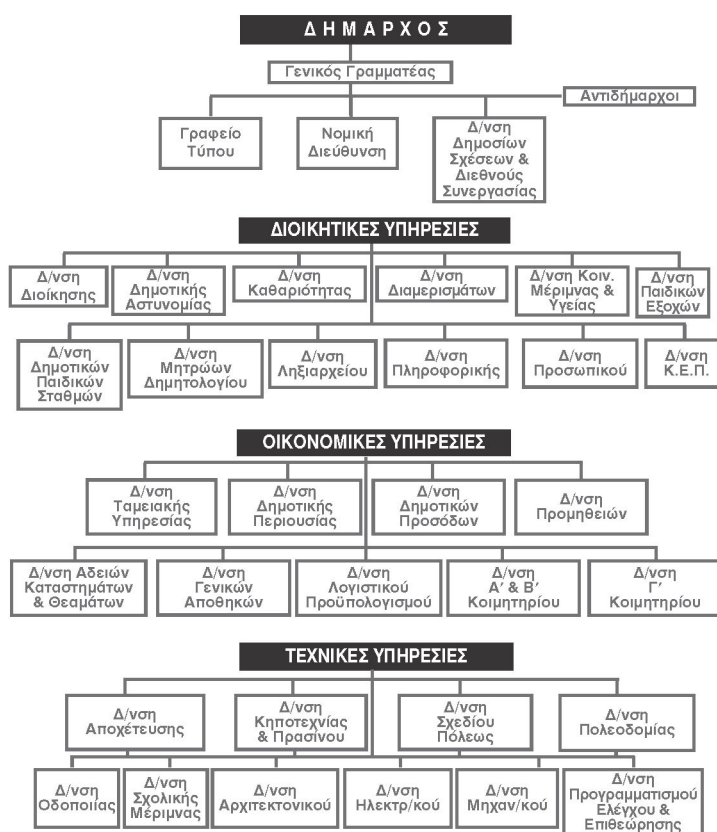
2) *Οικονομικές Υπηρεσίες*: Οι εκάστοτε διευθύνσεις των Οικονομικών Υπηρεσιών, διευθετούν τα ανάλογα οικονομικά ζητήματα που απασχολούν το Δήμο.

3) *Τεχνικές Υπηρεσίες*: Σκοπός ύπαρξης των τεχνικών υπηρεσιών και των επιμέρους τμημάτων αυτών είναι η επίλυση των τεχνικών προβλημάτων που προκύπτουν.

4) *Δ/ση Δημοσίων Σχέσεων και Διεθνούς Συνεργασίας*: Η παρούσα διεύθυνση στοχεύει στην προβολή του Δήμου Αθηναίων στο εσωτερικό και το εξωτερικό της χώρας, μέσω εκδηλώσεων, συνεδρίων και φιλοξενίας αντιπροσωπειών.

5) *Νομική Υπηρεσία*: Η Νομική Διεύθυνση απαρτίζεται από τους δικηγόρους του Δήμου Αθηναίων και τους υπαλλήλους της Γραμματείας, των οποίων επικεφαλής είναι ο Νομικός Σύμβουλος.

Το Οργανόγραμμα του Δήμου, στο οποίο ευκρινώς απεικονίζεται η ιεραρχία και η διοικητική διακλάδωση, παρουσιάζεται παρακάτω:¹¹

Εικόνα 1: Το Οργανόγραμμα του Δήμου Αθηναίων

11. Η Ηλεκτρονική Διεύθυνση του Δήμου Αθηναίων είναι: <http://www.cityofathens.gr/portal/site/AthensPortal/> [10/09/05].

5. Ανάπτυξη Μελέτης

Λαμβάνοντας υπόψη την Κοινοτική Οδηγία 2003/98/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Νοεμβρίου 2003 για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του Δημόσιου τομέα, τους περιορισμούς και ελευθερίες που θέτει, καθώς και το οργανόγραμμα και τις αρμοδιότητες των διευθύνσεων του Δήμου Αθηναίων, θα σημειώσουμε παρακάτω τις Διευθύνσεις και τα Τμήματα που μπορούν να εναρμονιστούν με την Οδηγία. Οφείλουμε εξ αρχής να διευκρινίσουμε ότι η παράθεση των Διευθύνσεων και Τμημάτων του Δήμου Αθηναίων και η σχετική αιτιολόγηση για το αν μπορούν να εναρμονιστούν με την Κοινοτική Οδηγία ή όχι, αποτελεί προσωπική εκτίμηση των συγγραφέων. Ενδεχομένως στο μέλλον, ανάλογα με το διαμορφωθέν κλίμα και τις συνθήκες σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, κάποιες από τις Διευθύνσεις που θα παρουσιαστούν εδώ, να μπορούν να εναρμονιστούν, ενώ κάτι τέτοιο δεν προβλεπόταν, ενώ άλλες που προβλέπονταν να μην είναι αναγκαία ή δυνατή η εναρμόνισή τους.

Η διαδικασία που ακολουθήθηκε με σκοπό να έρθει σε πέρας η παρούσα Μελέτη Περίπτωσης, ήταν η εξής:

- Μελετήθηκε το Οργανόγραμμα του Δήμου και ο Εσωτερικός Κανονισμός αυτού, με σκοπό τη διάκριση καθηκόντων και αρμοδιοτήτων ανάμεσα στις Διευθύνσεις, τα Τμήματα, τα Γραφεία και τις Υπηρεσίες.
- Καταγράφηκαν οι εργασίες της κάθε διοικητικής μονάδας του Δήμου, καθώς και των εγγράφων ή λοιπών πληροφοριών που ενδεχομένως παράγει.
- Μελετήθηκε το κατά πόσο τα παραγόμενα έγγραφα και πληροφορίες των εκάστοτε διοικητικών κατηγοριών μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν και ποιοι θα μπορούσαν να είναι οι πιθανοί ενδιαφερόμενοι.
- Να σημειωθεί ότι για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων με τρόπο απτό και κατανοητό, αναπτύχθηκε πίνακας με τις Διευθύνσεις/ Τμήματα του Δήμου, την άποψη των συγγραφέων για το αν μπορούν να επαναχρησιμοποιήσουν την παραγόμενη πληροφορία ή όχι, καθώς και σύντομη αιτιολόγηση της άποψης αυτής. Να υπογραμμιστεί δε, ότι η διατυπωθείσα άποψη δεν είναι αυθαίρετη, αλλά προκύπτει μέσα από τις αρμοδιότητες των Διευθύνσεων/ Τμημάτων, το υλικό που παράγουν και τους περιορισμούς/ ελευθερίες της Κοινοτικής Οδηγίας.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ/ ΤΜΗΜΑΤΑ	ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ Κ.Ο. 2003/98/ΕΚ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ
<i>5.1. Διοικητικές Υπηρεσίες</i>		
Δ/ση Δημοτικής Αστυνομίας	OXI	Αποτελεί λειτουργικό τμήμα
Δ/ση Δημοτικών Διαμερισμάτων	NAI	Λόγω της κατοχής του Δημοτολογίου και των εκλογικών καταλόγων. Ιδιαίτερη προσοχή στα πνευματικά δικαιώματα
Δ/ση Διοίκησης	NAI	Κατοχή των αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου
• Α' Τμήμα Δημοτικού Συμβουλίου (Δ.Σ.)		
• Β' Τμήμα Δημοκρατικής Επιτροπής (Δ.Ε.)	NAI	Κατοχή αποφάσεων της Δημοκρατικής Επιτροπής
• Γ' Τμήμα Διοικητικού	NAI	Κατοχή μητρώου Δημάρχων και Προέδρων
• Δ' Τμήμα Πρωτοκόλλου	NAI	Τήρηση του γενικού αρχείου καθώς και των δειγμάτων υπογραφών των Διοικητικών Οργάνων
• Ε' Τμήμα Εποπτείας Δημοτικών Κτιρίων	NAI	Τήρηση τίτλων σχετικά με την κυριότητα των κτιρίων και η κατανομή αυτών στις υπηρεσίες του Δήμου
• ΣΤ' Τμήμα Προσωπικού Ασφαλείας	OXI	Λειτουργικό Τμήμα
• Ζ' Γραφείο Ανταποκριτών ΟΓΑ	OXI	Έγγραφα με περιεχόμενο προσωπικού χαρακτήρα. Η επαναχρησιμοποίησή τους κρίνεται απαγορευτική σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία
Δ/ση Καθαριότητας	NAI	Για λόγους περιβαλλοντικούς & υγιονομικούς
• Α' Μελετών & Προγραμματισμού		
• Β' Αποκομιδής	OXI	Λειτουργικό Τμήμα
• Γ' Γενικού Καθαρισμού (Οδοκαθαρισμού)	OXI	Λειτουργικό Τμήμα
• Δ' Ειδικών Συνεργειών	OXI	Λειτουργικό Τμήμα
• Ε' Καθαρισμού Αλσών & Πλατειών	OXI	Λειτουργικό Τμήμα
• Γραφείο Γραμματείας	NAI	Συγκεντρώνει όλα τα έγγραφα της διεύθυνσης και τηρεί στοιχεία για τη δράση της και για το προσωπικό που την στελεχώνει. Προσοχή στα προσωπικά δεδομένα
• Γραφείο Κάδων & Απορριμματοδοχείων	OXI	Λειτουργικό Τμήμα
• Γραφείο Αφοδευτηρίων	OXI	Λειτουργικό Τμήμα
ΚΕΠ (Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών Διάφορα Υπουργεία)	OXI	Λειτουργικό Τμήμα
Δ/ση Κοινωνικής Μέριμνας & Υγείας	OXI	Συμβουλευτικό και Λειτουργικό Τμήμα
• Ναρκωτικά		
• Ξενώνας Κακοποιημένων Γυναικών	OXI	Συμβουλευτικό και Λειτουργικό

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ/ ΤΜΗΜΑΤΑ	ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ Κ.Ο. 2003/98/ΕΚ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ
		Τμήμα
• Α' Τμήμα Προληπτικής Ιατρικής	ΝΑΙ	Λόγω του ιατρικού χαρακτήρα εγγράφων και στατιστικών στοιχείων που κατέχει. Προσοχή στα προσωπικά δεδομένα
• Β' Τμήμα Λεσχών Φιλίας	ΟΧΙ	Λειτουργικό Τμήμα
• Γ' Τμήμα Κοινωνικής Μέριμνας	ΟΧΙ	Λειτουργικό Τμήμα
• Δ' Τμήμα Εξυπηρέτησης Αλλοδαπών	ΟΧΙ	Λειτουργικό και ενημερωτικό με μικρής σημασίας και αξίας εγγράφων Τμήμα
• Γραφείο Αστέγων	ΟΧΙ	Λειτουργικό Τμήμα
• Γραφείο Ισότητας	ΝΑΙ	Ευρωπαϊκό ενδιαφέρον για διεξαγωγή ερευνών
• Γραφείο Προγράμματος «Υγιείς Πόλεις»	ΝΑΙ	Λόγω του περιεχόμενου του προγράμματος, της διάρκειάς του, της διαπραγμάτευσης με θέματα υγείας και πρόνοιας
• Γραφείο Στήριξης Ατόμων με Αναπηρίες	ΟΧΙ	Λειτουργικό & ενημερωτικό τμήμα
Δ/ση Ληξιαρχείου	ΝΑΙ	Χρήση για εμπορικούς, επιστημονικούς σκοπούς. Προσοχή στα προσωπικά δεδομένα
• Α' Τμήμα Γραμματείας	ο	ο
• Β' Τμήμα Γεννήσεων – Βαπτίσεων	ο	ο
• Γ' Τμήμα Γάμων – Θανάτων	ο	ο
Δ/ση Μητρώων & Δημοτολογίου	ΝΑΙ	Ιδιαίτερη προσοχή στα προσωπικά δεδομένα
• Α' Τμήμα Μητρώων	ο	ο
• Β' Τμήμα Δημοτολογίου	ο	ο
• Γ' Τμήμα Έκδοσης Πιστοποιητικών	ΟΧΙ	Δεν παράγει έγγραφα
• Δ' Τμήμα Πολιτικών Γάμων	ΝΑΙ	Ιδιαίτερη προσοχή στα προσωπικά δεδομένα
Δ/ση Παιδικών Εξοχών	ΟΧΙ	Λειτουργικά Τμήματα
• Α' Τμήμα Προγραμματισμού & Οργάνωσης	ο	ο
• Β' Τμήμα Διαχείρισης & Συντήρησης,	ΟΧΙ	Λειτουργικό Τμήμα
• Παιδική Εξοχή Αγίου Ανδρέα	ο	ο
Δ/ση Προσωπικού	ΟΧΙ	Άκρως προσωπικά δεδομένα. Δεν διατίθενται προς χρήση
• Α' Τμήμα Οργάνωσης Προσωπικού	ο	ο
• Β' Τμήμα Προσωπικού Ιδιωτικού Δικαίου	ο	ο
• Γ' Τμήμα Μισθοδοσίας Προσωπικού	ο	ο
• Δ' Τμήμα Μισθοδοσίας Προσωπικού	ο	ο
Ιδιωτικού Δικαίου	ο	ο

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ/ ΤΜΗΜΑΤΑ	ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ Κ.Ο. 2003/98/ΕΚ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ
• Ε' Τμήμα Οργάνωσης Εκπαίδευσης και Στατιστικής	ο	ο
Δ/ση Πληροφορικής	ΟΧΙ	Ασχολείται με θέματα τεχνολογίας
• Α' Τμήμα Γραμματείας	ο	ο
• Β' Τμήμα Διαχείρισης Δικτύου	ο	ο
• Γ' Τμήμα Νέων Τεχνολογιών	ο	ο
5.2. Οικονομικές Υπηρεσίες		
Δ/ση Α' & Β' Κοιμητηρίων	ΟΧΙ	Λειτουργικό Τμήμα
• Α' Κοιμητήριο	ο	ο
• Β' Κοιμητήριο	ο	ο
Δ/ση Αδειών Καταστημάτων & Θεαμάτων	ΟΧΙ	Παραγωγή εγγράφων μικρής σημασίας κατά την επαναχρησιμοποίηση
• Α' Τμήμα Γραμματείας & Πρωτοκόλλου,	ο	ο
• Β' Εκδόσεως Αδειών	ο	ο
• Γ' Αναλήψεων – Αφαιρέσεων Αδειών	ο	ο
• Γραφείο Οίκων Ανοχής	ο	ο
Δ/ση Γενικών Αποθηρών	ΟΧΙ	Λειτουργικό Τμήμα
• Α' Τμήμα Διαχείρισης Μηχανημάτων		
Εξοπλισμού	ο	ο
• Β' Τμήμα Διαχείρισης Καυσίμων – Λιπαντικών	ο	ο
• Γ' Τμήμα Διαχείρισης Υλικού	ο	ο
• Δ' Τμήμα Διαχείρισης Τεχνικών Υπηρεσιών	ΟΧΙ	Λειτουργικό Τμήμα
• Ε' Τμήμα Διαχείρισης Πάσης Φύσεως Υλικών	ο	ο
• Γραφείο Διαχειριστικών Βιβλίων	ο	ο
Δ/ση Δημοτικής Περιουσίας	ΝΑΙ	Τήρηση των φακέλων με τα ακίνητα του Δήμου (ζημιατολόγιο), τις απαλλοτριώσεις, παραχωρήσεις και προσκυρώσεις ακινήτων, τα κληροδοτήματα, την εκμετάλλευση ακινήτων του Δήμου, καθώς και τις μισθώσεις ακινήτων τρίτων
• Α' Τμήμα Κτηματολογίου	ο	ο
• Β' Τμήμα Αγορών – Απαλλοτριώσεων Ακινήτων	ο	ο
• Γ' Τμήμα Κληροδοτημάτων	ο	ο
• Δ' Τμήμα Εκμετάλλευσης Περιουσίας	ο	ο
Δ/ση Δημοτικών Προσόδων	ΝΑΙ	Οικονομική πληροφορία, άκρως αξιοποιήσιμη
• Α' Τμήμα Κοινόχρηστων Χώρων - Δημοτικά Τέλη	-	-
• Β' Τμήμα ΤΑΠ, ΤΚΦ & ΦΗΧ,οο		

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ/ ΤΜΗΜΑΤΑ	ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ Κ.Ο. 2003/98/ΕΚ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ
- Δημοτικά Τέλη	-	-
• Γ' Τμήμα Τελών & Κέντρων Διασκέδασης	ο	ο
- Δημοτικά Τέλη,	-	-
- Υπαίθρια Διαφήμιση,	ΝΑΙ	Οικονομική πληροφορία, άκρως αξιοποιήσιμη
- Δ' Τμήμα Βεβαίωσης Παραβάσεων ΚΟΚ	-	-
• Ε' Τμήμα Φορολογικών Διαφορών και Αμφισβητήσεων	ο	ο
• ΣΤ' Τμήμα Φορολογητέας Ύλης και Κοινοποιήσεων	ο	ο
Δ/ση Γ' Κομητηρίου ΟΧΙ Λειτουργικό Τμήμα		
Δ/ση Λογιστικού & Προϋπολογισμού	ΝΑΙ	Διαθέτει Οικονομική Πληροφορία
• Α' Προϋπολογισμού	ο	ο
Δ/ση Προμηθειών	ΝΑΙ	Περιλαμβάνει συμβάσεις προμηθειών και τις σχετικές με αυτές διεργασίες
• Α' Τμήμα Προμηθειών	ο	ο
• Β' Τμήμα Δημοπρασιών	ο	ο
Δ/ση Ταμειακής Υπηρεσίας	ΝΑΙ	Διαθέτει οικονομική και διαχειριστική πληροφορία
• Διαχειριστικό Γραφείο	ο	ο
• Α' Τμήμα Εσόδων	ο	ο
• Β' Τμήμα Εξόδων	ο	ο
• Γ' Τμήμα Λογιστηρίου	ο	ο
• Τμήμα Ελέγχου	ο	ο
5.3. Τεχνικές Υπηρεσίες		
Δ/ση Αποχέτευσης	ΟΧΙ	Λειτουργικό Τμήμα
• Δικαιολογητικό		
• Α' Τμήμα Γραμματείας	ο	ο
• Β' Τμήμα Μελετών & Προγραμματισμού	ΝΑΙ	Για εξαγωγή πορισμάτων
• Γ' Τμήμα Κατασκευών	ΝΑΙ	Διαθέτει κατασκευαστικά στοιχεία
• Δ' Τμήμα Χρεώσεων & Αρχείου	ΝΑΙ	Διαθέτει οικονομικά και κατασκευαστικά στοιχεία
Δ/ση Αρχιτεκτονικού	ΝΑΙ	Παράγει Αρχιτεκτονικά σχέδια
• Α' Τμήμα Κτιριακών Έργων	ο	ο
• Β' Τμήμα Εργολαβιών	ο	ο
• Γ' Τμήμα Παραδοσιακών Κτιρίων	ο	ο
• Δ' Τμήμα Αυτεπιστάσις	ΟΧΙ	Λειτουργικό Τμήμα
Δ/ση Ηλεκτρολογικού	ΝΑΙ	Πληροφορίες για την υποστήριξη του δικτύου

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ/ ΤΜΗΜΑΤΑ	ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ Κ.Ο. 2003/98/ΕΚ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ
• Α' Τμήμα Μελετών	ο	ο
• Β' Τμήμα Κατασκευών	ο	ο
• Γ' Τμήμα Βλαβών & Συντήρησης	ΟΧΙ	Λειτουργικό Τμήμα
• Ε' Τμήμα Βραδινού Ελέγχου	ΟΧΙ	Λειτουργικό Τμήμα
Δ/ση Κηποτεχνίας & Πρασίνου	ΟΧΙ	Λειτουργικό Τμήμα
• Α' Τμήμα Μελετών	ΝΑΙ	Λόγω των μελετών που διαχειρίζεται(για ερευνητικούς σκοπούς)
• Β' Προσωπικού & Γραμματείας	ΟΧΙ	Λειτουργικό Τμήμα
• Γ' Τμήμα Προμηθειών	ΝΑΙ	Διαθέτει οικονομικά στοιχεία
• Δ' Μηχανολογικού Εξοπλισμού	ΟΧΙ	Λειτουργικό Τμήμα
• Ε' Τμήμα Φυτικής Παραγωγής	ΝΑΙ	Για συγκεκριμένες κατηγορίες ενδιαφερομένων (επιστήμονες)
• ΣΤ' Τμήμα Δενδροστοιχιών	ΝΑΙ	Για συγκεκριμένες κατηγορίες ενδιαφερομένων
• Ζ' Τμήμα Αλσών & Παιδικών Εξοχών	ΟΧΙ	Λειτουργικό Τμήμα
• Η' Τμήμα Πλατειών & Πεζοδρομίων	ΝΑΙ	Για συγκεκριμένες κατηγορίες ενδιαφερομένων
• Γραφείο Κηποτεχνίας	ΟΧΙ	Λειτουργικό Τμήμα
Δ/ση Μηχανολογικού	ΟΧΙ	Λειτουργικό Τμήμα
• Α' Τμήμα Γραμματείας	ΟΧΙ	Προσωπικά δεδομένα
• Β' Τμήμα Μελετών & Προγραμματισμού	ΝΑΙ	Λόγω των μελετών που διαχειρίζεται
• Γ' Τμήμα Συντήρησης Τροχαίου Υλικού	ΟΧΙ	Λειτουργικό Τμήμα
• Δ' Τμήμα Επισκευών Μηχανών Γραφείου	ΟΧΙ	Λειτουργικό Τμήμα
• Γραφείο Παράμετρων	ΝΑΙ	Διαθέτει Οικονομική πληροφορία
• Γραφείο Ραδιοδιτύπων	ΝΑΙ	Διαθέτει Τεχνολογική πληροφορία
Δ/ση Οδοποιίας	ΝΑΙ	Μελέτη, κατασκευή και συντήρηση των κοινοχρήστων χώρων του Δήμου Αθηναίων (οδοστρώματα, πεζοδρόμια, πεζοδρόμους, πλατείες και κλίμακες) και χορηγεί άδειες
• Γραφείο Προμηθειών της Διεύθυνσης,	ο	ο
• Α' Τμήμα Μελετών	ο	ο
• Β' Τμήμα Κατασκευών με Εργολαβίες	ο	ο
• Γ' Τμήμα Πεζοδρομων	ο	ο
• Δ' Τμήμα Κοινόχρηστων Χώρων	ο	ο
• Ε' Τμήμα Κυκλοφορίας & Στάθμευσης	ο	ο
• ΣΤ' Τμήμα Γραμματείας	ΟΧΙ	Λειτουργικό Τμήμα
• Ζ' Τμήμα Συντήρησης Έργων	ΟΧΙ	Λειτουργικό Τμήμα
Δ/ση Πολεοδομίας	ΝΑΙ	α) έκδοση οικοδομικών αδειών, β) εφαρμογή της διαδικασίας χαρακτηρισμού, κατεδάφισης, και επιβο-

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ/ΤΜΗΜΑΤΑ	ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ Κ.Ο. 2003/98/ΕΚ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ
		λής προστίμου αυθαιρέτων κατασκευών, δ) κατάρτιση και έκδοση πράξεων αναλογισμού, προσκύρωσης και τακτοποίησης οικοπέδων, ε) σύνταξη εκθέσεων και αναθεώρηση αυτών στις περιπτώσεις επικινδύνων οικοδομών
• Τμήμα Απαλλοτριώσεων	ΝΑΙ	Διαθέτει Γεωγραφική πληροφορία
• Τμήμα Αυθαιρέτων & Επικινδύνων	ΟΧΙ	Λειτουργικό Τμήμα
• Τμήμα Εκδόσεων Οικοδομικών Αδειών	ΝΑΙ	Διαθέτει Αρχιτεκτονική πληροφορία
• Τμήμα Πολεοδομίας Περισχής Πλάκας	ΝΑΙ	Διαθέτει Αρχιτεκτονική πληροφορία
• Τμήμα Τοπογραφικού	ΝΑΙ	Διαθέτει Αρχιτεκτονική πληροφορία
Δ/ση Προγραμματισμού, Ελέγχου & Επιθεώρησης	ΝΑΙ	Επιμέλεια κατάρτισης του Τεχνικού Προγράμματος του Δήμου Αθηναίων, της παρακολούθησης των πιστώσεων αυτού, του ελέγχου πιστοποιήσεων, τιμολογίων και μελετών των τεχνικών διευθύνσεων, και της επιθεώρησης των έργων
• Α' Τμήμα Κατάρτισης Τεχνικού Προγράμματος	ΝΑΙ	Διαθέτει Οικονομική πληροφορία
• Β' Τμήμα Εφαρμογής Πιστώσεων	ΟΧΙ	Λειτουργικό Τμήμα
• Γ' Τμήμα Ελέγχου	ΝΑΙ	Διαθέτει Ελεγκτικά στοιχεία
• Δ' Τμήμα Επιθεώρησης	ΝΑΙ	Διαθέτει Ελεγκτικά στοιχεία
Δ/ση Σχεδίου Πόλεως	ΝΑΙ	Διαθέτει Αρχιτεκτονική πληροφορία
• Α' Τμήμα Πολεοδομικών Μελετών	ο	ο
• Β' Τμήμα Πολεοδομικών Εφαρμογών	ο	ο
Δ/ση Σχολικής Μέριμνας	ΝΑΙ	Μερίμνα για την επίλυση προβλημάτων που αφορούν στα σχολικά κτίρια του Δήμου Αθηναίων
• Τμήμα Μελετών	ο	ο
• Τμήμα Κατασκευών & Συντηρήσεων	ο	ο
• Τμήμα Διοίκησης & Διαχείρισης	ο	ο
• Τμήμα Υποστήριξης Δημοτικών ΔΕΠ & ΣΕ	ο	ο
5.4. Υπηρεσία Δημοσίων Σχέσεων & Διεθνούς Συνεργασίας		
Δ/ση Δημοσίων Σχέσεων &		
Διεθνούς Συνεργασίας	ΝΑΙ	Λόγω των πρακτικών των συνεδρίων
• Α' Τμήμα Δημοσίων Σχέσεων	ο	ο
• Β' Τμήμα Τεχνικής Συνεργασίας	ο	ο
• Γ' Τμήμα Σχέσεων	ΝΑΙ	Λόγω των πρακτικών των συνεδρίων
• Κέντρο Ευρωπαϊκής Πληροφόρησης		
(Info Point Athens)	ο	ο

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ/ ΤΜΗΜΑΤΑ	ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ Κ.Ο. 2003/98/ΕΚ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ
Νομική Υπηρεσία	ΝΑΙ	Έγγραφα νομικού περιεχομένου. Ενδιαφέρον στην έρευνα

Πίνακας 1: Η εφαρμογή της Κ.Ο. 2003/98/ΕΚ στο Δήμο Αθηναίων

Συμπερασματικά, οι Διευθύνσεις και τα Τμήματα που εξαιρέθηκαν, είναι αυτά που δεν παράγουν Δημόσια πληροφορία, αλλά ο ρόλος τους είναι κατεξοχήν λειτουργικός. Τέτοια Τμήματα είναι για παράδειγμα, το Τμήμα Αποκομιδής και Γενικού Καθαρισμού ή και τα Τμήματα Συντήρησης Τροχαίου Υλικού και Έργων. Επίσης, από το Οργανόγραμμα του Δήμου εξαιρέθηκαν Τμήματα που παράγουν πληροφορίες που περιέχουν προσωπικά δεδομένα είτε πολιτών ή είτε υπαλλήλων του Δήμου. Τέτοια, είναι για παράδειγμα, το Τμήμα Οργάνωσης Προσωπικού και τα Τμήματα Μισθοδοσιών, όπως και το Τμήμα Πολιτικών Γάμων. Τέλος, αποκλείονται Διευθύνσεις και Τμήματα με πληροφοριακό, συμβουλευτικό και υποστηρικτικό χαρακτήρα, όπως είναι για παράδειγμα η Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας και Υγείας, που περιλαμβάνει το Γραφείο Ναρκωτικών και το Γραφείο Κακοποιημένων Γυναικών.

Οι Διευθύνσεις και τα Τμήματα η πληροφορία των οποίων κρίνεται, σύμφωνα με την Κοινοτική Οδηγία, επαναχρησιμοποιήσιμη, αφορά ως επί το πλείστον θέματα τεχνικά/ αρχιτεκτονικά, πολεοδομικά και γεωγραφικά, αλλά και σε ερευνητικές μελέτες που εκπονούνται από το Δήμο ή και παραγόμενα στατιστικά στοιχεία ποικίλου ενδιαφέροντος. Επίσης, ομάδες πληροφοριών που μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν είναι τα πρακτικά των συνεδριάσεων και των Δημοτικών συμβουλίων, καθώς και πληροφορία διοικητικού χαρακτήρα, όπως είναι για παράδειγμα αυτή που παράγει η Διεύθυνση Διοικητικού. Τέλος μέσα στο πλαίσιο της διαφανούς λειτουργίας του Δήμου, προσβάσιμες από το κοινό κρίνονται και οι πληροφορίες οικονομικού χαρακτήρα, όπως είναι αυτές που παράγει η Διεύθυνση Δημοτικών Προσόδων και Λογιστικού.

Σε κάθε περίπτωση να σημειώσουμε, ότι η κατηγοριοποίηση της Δημόσιας πληροφορίας που παράγουν οι Υπηρεσίες του Δήμου Αθηναίων σε επαναχρησιμοποιήσιμη ή όχι, έλαβε χώρα βάσει των στοιχείων που οι συγγραφείς είχαν στη διάθεσή τους τη δεδομένη χρονική στιγμή. Είναι ευνόητο, πως σε περίπτωση που πραγματοποιηθούν μετατροπές στην ισχύουσα νομοθεσία, τόσο σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσο και σε εθνικό επίπεδο, είναι πιθανόν να υπάρχουν τροποποιήσεις ως προς την ανωτέρω κατηγοριοποίηση.

6. Θέματα πρακτικής εφαρμογής

Η θεσμοθέτηση της Κοινοτικής Οδηγίας 2003/98/ΕΚ αποτέλεσε το έναυσμα για την περαιτέρω χρήση της Δημόσιας Πληροφορίας, ενώ ταυτόχρονα έδωσε τις κατευθυντήριες οδηγίες για την εναρμόνιση της Ελλάδας. Βασιζόμενες στους κανόνες και τις επιταγές της, οι συγγραφείς του παρόντος άρθρου, πραγματοποιώντας μια Μελέτη Περίπτωσης στο Δήμο της Αθήνας, προσπάθησαν να διαπιστώσουν το κατά πόσο τα δημόσια έγγραφα που παράγουν οι διευθύνσεις και τα τμήματα του Δήμου, βάσει του οργανογράμματος, θα μπορούσαν να επαναχρησιμοποιηθούν. Όπως είναι αναμενόμενο, ένα τέτοιο εγχείρημα εγείρει ποικίλους προβληματισμούς και θέματα προς συζήτηση, τα οποία μονάχα ακροθιγώς αναφέρουμε παρακάτω. Οι συγγραφείς, άλλωστε, δε θα μπορούσαν να τα αγνοήσουν, καθώς αυτά είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχή ή μη επαναχρησιμοποίηση της δημόσιας πληροφορίας. Παρόλα αυτά, δεν επιχειρείται διεξοδική ανάλυσή τους, αφού κάτι τέτοιο δεν αποτελεί αντικείμενο αυτού του άρθρου.

Κάθε Δημόσιος Φορέας, που θα αποφασίσει να εναρμονιστεί με τη σχετική Κοινοτική Οδηγία, γεγονός που στο άμεσο ή απώτερο μέλλον θα αποτελεί μια πραγματικότητα για τους Δημόσιους Φορείς, οφείλει να διαμορφώσει μια συγκεκριμένη πολιτική. Μια σειρά, δηλαδή, από κανόνες και περιορισμούς που θα προκαθορίσει την επιτυχή έκβαση του όλου εγχειρήματος. Αρχικά, είναι σημαντικό να ορίζεται ένας υπεύθυνος ή μια ομάδα από ειδικούς που θα γνωρίζουν, τόσο το ακριβές περιεχόμενο της Κοινοτικής Οδηγίας και την εκάστοτε νομοθεσία, όσο και το περιεχόμενο των εγγράφων που παράγει η εκάστοτε δημόσια υπηρεσία. Ως υπεύθυνοι θα μπορούσαν να οριστούν Επιστήμονες της Πληροφορίας ή και Αρχειονόμοι με νομικές γνώσεις, ειδικότητες που μπορούν να χειριστούν την πληροφορία, γνωρίζουν τη ροή της και κατέχουν τα της παραγωγής δημοσίων εγγράφων, αλλά και το πώς μπορεί να δοθεί προστιθέμενη αξία σε πρωτογενή πληροφορία. Καλό θα ήταν, να υπήρχε χάραξη κοινής πολιτικής για ομοειδείς υπηρεσίες του Δημόσιου τομέα, ώστε να επιτυγχάνεται η μεταξύ τους επικοινωνία και διαλειτουργικότητα.

Επίσης, οι επιμέρους παράμετροι της υιοθετούμενης πολιτικής από τους Δημόσιους Φορείς, είναι απαραίτητο να διευκρινίζουν τους όρους χρήσης του προσφερόμενου υλικού και να διασφαλίζουν τη διαφάνεια στις διαδικασίες υποβολής αιτήσεων και ικανοποίησης των αιτημάτων. Ακόμα, είναι αναγκαίο να διευκρινίζεται, πέραν του ποιο είδους υλικού θα διατίθεται και το χρονικό διάστημα διάθεσης αυτού, το αν θα δίδεται και υλικό προηγούμενων ετών ή μονάχα τρέχον. Η Κοινοτική Οδηγία πα-

ρέχει σαφείς οδηγίες για τα περισσότερα από τα θέματα αυτά. Εν τούτοις, θεωρούμε πως μια σωστά δομημένη και εθνικά αποδεκτή πολιτική, θα συνέβαλε στην αποτελεσματικότερη και αριότερη επίτευξη των επιθυμητών αποτελεσμάτων.

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να καταστεί σαφής η ανάγκη ενιαίας πολιτικής, τουλάχιστον σε επίπεδο δημόσιας εσωτερικής οργάνωσης του κάθε κράτους- μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς μέσω αυτής διευκρινίζονται θεμελιώδη ζητήματα, όπως αυτό σχετικά με την κοστολόγηση ή μη των παρεχόμενων εγγράφων και το ύψος των χρημάτων που θα καταβάλλονται σε κάθε περίπτωση. Οι πρακτικές και οι σκέψεις σχετικά με την κοστολόγηση είναι ποικίλες. Στις Ηνωμένες Πολιτείες, που τα τελευταία χρόνια η πληροφορία του Δημοσίου επαναχρησιμοποιείται, οι υπηρέσιες προσπαθούν να αποκομίσουν οικονομικά οφέλη από την όλη διαδικασία, προκειμένου να υποστηρίξουν τις τρέχουσες ανάγκες τους. Για αυτόν τον λόγο, το κόστος πώλησης υπερβαίνει το κόστος παραγωγής, συντήρησης και διάθεσης των δημοσίων εγγράφων.

Στον αντίποδα αυτής της πρακτικής, η Ευρωπαϊκή Ένωση προτείνει, είτε τη δωρεάν διάθεση του πρωτογενώς παραγόμενου υλικού, είτε την επιβολή μιας τιμής που δεν θα ξεπερνά το κόστος της πρώτης ύλης, της παραγωγής, της συντήρησης και της περαιτέρω διάθεσης της δημόσιας πληροφορίας. Διατυπώνεται, βέβαια, και μια τρίτη άποψη που αφορά στην κυλιόμενη κοστολόγηση της δημόσιας πληροφορίας, ανάλογα με το αν ο «πελάτης» είναι απλός πολίτης, φορέας δημοσίου δικαίου, ιδιωτικός οργανισμός ή εμπορική εταιρία.

Σε κάθε περίπτωση, υποστηρίζουμε ότι η χάραξη μιας κοινής πολιτικής και η νομιμοποίησή της από την Ελληνική πολιτεία, θα μπορούσε να αποτελέσει μια ευοίωνη αρχή για την επιτυχή έκβαση της όλης προσπάθειας. Παρόλα αυτά, είναι έκδηλη η ανάγκη εθνικής πρωτοβουλίας. Κρίνεται απαραίτητη, λοιπόν, η θεσμοθέτηση, πρωτίστως, μιας ελληνικής νομοθεσίας μέσα στο πνεύμα της Κοινοτικής Οδηγίας, καθώς και η ανάπτυξη μιας κοινής πολιτικής για το Δημόσιο τομέα, που να διευκρινίζει την αντιμετώπιση των επιμέρους ζητημάτων που προκύπτουν κάθε φορά.

7. Ο ρόλος της δημόσιας βιβλιοθήκης

Οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες, σύμφωνα με τον ιδρυτικό Νόμο 3149/2003, ενσωματώνουν τη λειτουργία Κέντρων Πληροφόρησης. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο θεωρούμε ότι μια Δημόσια Βιβλιοθήκη, θα μπορούσε να αναπτύξει υπηρεσίες και προϊόντα, χρησιμοποιώντας ως πρώτη ύλη τη Δημόσια πληροφορία, αυτή, δηλαδή, που πρωτογενώς παράγουν οι Δημόσιοι φορείς.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η Δημόσια Βιβλιοθήκη του Δήμου Αθηναίων θα μπορούσε να αποτελέσει το χώρο ανάπτυξης υπηρεσιών και προϊόντων που απορρέουν από την πληροφορία που παράγουν οι διάφορες Διευθύνσεις, Τμήματα και Υπηρεσίες του Δήμου. Αυτή αποτελεί μία ενδεικτική πρόταση από πλευράς συγγραφέων στο πλαίσιο της παρούσης Μελέτης Περίπτωσης, χωρίς, σε καμιά περίπτωση, να αποκλείονται και άλλες ενδεχόμενες λύσεις που οι αρμόδιοι φορείς μπορεί να υιοθετήσουν.

Σε κάθε περίπτωση, είναι χαρακτηριστικό, πλέον, το γεγονός ότι στο πλαίσιο της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνηση (e-Government), οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες επαναπροσδιορίζουν τον παραδοσιακό τους ρόλο και μετουσιώνονται σε ζωτικά κέντρα παροχής πληροφοριών και σε σημεία αναφοράς σε τοπικό επίπεδο, ενισχύοντας τη συμμετοχή των πολιτών στα κοινά και προωθώντας πρακτικές πρόσβασης στις δημόσιες υπηρεσίες.¹²

Ενδεικτικό των εξελίξεων που ήδη λαμβάνουν χώρα σε Ευρωπαϊκό, αλλά και εθνικό επίπεδο είναι το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κοινωνία της Πληροφορίας (Ε.Π. «ΚτΠ») του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, που προβλέπει τη δημιουργία και λειτουργία Κέντρων Πληροφόρησης στις Δημόσιες Βιβλιοθήκες. Το πρόγραμμα αφορά στον καθορισμό των απαραίτητων υποδομών για τη λειτουργία αυτών των Κέντρων, καθώς, επίσης και στην προμήθεια του απαραίτητου τεχνολογικού εξοπλισμού, αλλά και εκπαιδευτικού υλικού σε ηλεκτρονική μορφή. Ακόμα, καθορίζει την εξασφάλιση συνδρομών, τόσο σε εθνικές, όσο και διεθνείς βάσεις δεδομένων και ηλεκτρονικά περιοδικά.

Ο ρόλος ενός Κέντρου Πληροφόρησης που αναπτύσσεται στους κόλπους μιας Δημόσιας Βιβλιοθήκης συνίσταται στην εξασφάλιση και παροχή της δυνατότητας πρόσβασης στο εθνικό και διεθνές πληροφοριακό δίκτυο, καθώς και της ικανοποίησης των αναγκών και των ενδιαφερόντων της τοπικής κοινωνίας, χωρίς διακρίσεις και προκαταλήψεις. Η λειτουργία τους είναι ανάγκη να στηρίζεται σε προκαθορισμένη και εξ' αρχής διαμορφωμένη πολιτική, αναφορικά με τις δραστηριότητες που μπορούν να αναπτύξουν και τους στόχους που πρέπει να επιτελέσουν. Βασικός παράγοντας στην ανάπτυξη και υλοποίηση αυτής της πολιτικής είναι ο καθορισμός των πληροφοριακών αναγκών της κοινότητας στην οποία απευθύνονται, προκειμένου ο μηχανισμός λειτουργίας αυτών των Κέντρων να ικανοποιεί τον λόγο για τον οποίο αρχικά συστάθηκαν.¹³

12. PULMAN: Europe's Network for Excellence for Public Libraries, Museums and Archives – Κατευθυντήριες Οδηγίες για Βιβλιοθήκες, Αρχεία και Μουσεία (2004), απόδοση και επιμέλεια Σεμερτζάκη, Εύα, Βέροια: Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας.

13. Προκοπιάδου, Γεωργία, «Κέντρα Πληροφόρησης στις Δημόσιες Βιβλιοθήκες», *Οι Βιβλιοθήκες στην Υπηρεσία του Πολίτη*, Αθήνα, 2 – 4 Ιουνίου 2003.

Επιγραμματικά, ο ρόλος ενός Κέντρου Πληροφόρησης στο πλαίσιο της Βιβλιοθήκης του Δήμου Αθηναίων, θα μπορούσε να περιγραφεί στα εξής σημεία:

- Στην ενίσχυση του παραδοσιακού καταλόγου των Δημόσιων Βιβλιοθηκών και εξασφάλιση πρόσβασης σε εθνικές και διεθνείς βάσεις δεδομένων ανεξαρτήτως μορφολογίας και τυπολογίας υλικού.
- Στη δημιουργία Δικτυακών Πυλών πρόσβασης σε σχετικό περιεχόμενο υψηλού ενδιαφέροντος
- Στην παροχή υπηρεσιών δια-δανεισμού σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο.
- Στη συνεχή αξιολόγηση των αναγκών της τοπικής κοινωνίας-με έρευνες αγοράς, ανάπτυξη επικοινωνιακής πολιτικής- και συνεχή αναπροσαρμογή των υπηρεσιών και προϊόντων που προσφέρουν.
- Στην αδιάκοπη ενημέρωση του προσωπικού αναφορικά με τεχνολογικές εξελίξεις μέσω της συνεχούς εκπαίδευσης (σεμινάρια, συνέδρια κλπ).

Οι μέθοδοι συγκέντρωσης και απόκτησης του πληροφοριακού υλικού, καθώς και οι προδιαγραφές για τις πληροφορίες που πρόκειται να αποτελέσουν το περιεχόμενο του Κέντρου Πληροφόρησης καθορίζονται από την εκάστοτε πολιτική ίδρυσης, οργάνωσης και λειτουργίας αυτού. Η απλή παράθεση των ειδών που μπορεί να συγκεντρώσει ένα κέντρο στον πυρήνα της πληροφοριακής του δομής δεν κρίνεται απαραίτητο στο παρόν άρθρο. Επίσης, το καταστατικό ίδρυσης των Κέντρων, καθώς και η πολιτική ανάπτυξης των συλλογών καταγράφουν λεπτομερώς τα είδη της πληροφορίας που μπορεί να συγκεντρώσει και να διαθέσει. Στο σημείο που είναι ανάγκη να δοθεί έμφαση, αφορά στις μεθόδους οργάνωσης της συγκεντρωμένης πληροφορίας, προκειμένου να εξασφαλισθεί συμβατότητα σε επίπεδο δόμησης δεδομένων και άρα, επικοινωνία σε επίπεδο συστημάτων για την ανταλλαγή των πληροφοριών. Τα Κέντρα Πληροφόρησης παρέχουν τη δυνατότητα πρόσβασης σε πληροφοριακό υλικό, είτε μέσω του Διαδικτύου, είτε μέσω της ανάπτυξης τοπικών Ψηφιακών Βιβλιοθηκών για τη διάθεση πληροφοριακών συλλογών σε τομείς, κυρίως, τοπικού ενδιαφέροντος.

Και σε αυτό ακριβώς το σημείο θέλουμε να καταλήξουμε, ότι, δηλαδή, το υλικό/ περιεχόμενο που διαχειρίζεται το Κέντρο Πληροφόρησης μιας Δημόσιας Βιβλιοθήκης μπορεί να είναι οι δημόσιες πληροφορίες που παράγει ο Δήμος. Φυσικά, η μορφή των πληροφοριών που πρωτογενώς παράγονται από τα Τμήματα και τις Διευθύνσεις του Δήμου θα διαφέρει παρασάγγας από την τελική πληροφορία που θα φτάνει στο χρήστη. Αυτό θα συμβαίνει, γιατί η πληροφορία θα έχει περάσει από την κατάλληλη

επεξεργασία, αποθήκευση και οργάνωση. Ως εκ τούτου, θα της έχει δοθεί η προστιθέμενη αξία¹⁴ που θα την καθιστά εκμεταλλεύσιμη και άρα εμπορεύσιμη.

Οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες οφείλουν να υιοθετήσουν τη διεθνή τάση που επικρατεί και που, ενίοτε, επιβάλλει κανόνες και αρχές της Νέας Οικονομίας,¹⁵ ακόμα σε παραδοσιακούς Οργανισμούς Πληροφόρησης. Κατά αυτόν τον τρόπο και οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες θα ενδυθούν το ρόλο του Διαχειριστή της Πληροφορίας/ Γνώσης,¹⁶ ως άμεσο τρόπο διαχείρισης της πρωτογενούς δημόσιας πληροφορίας, στη συγκεκριμένη περίπτωση η Δημόσια Βιβλιοθήκη του Δήμου Αθηναίων θα μπορούσε ενδεχομένως να επωμιστεί.

Ένας ακόμα ρόλος που θα μπορούσαν οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες να αναλάβουν κατά την επαναχρησιμοποίηση της Δημόσιας πληροφορίας, εκτός από τον Διαχειριστικό, είναι αυτός του φορέα ανάπτυξης εθνικής πολιτικής, ορθών πρακτικών, αρχών και κανόνων σχετικά με το θέμα. Εάν υφίσταται κάποιος φορέας που γνωρίζει τη φύση της πληροφορίας και μπορεί να τη διαχειριστεί, αυτός δεν είναι άλλος από μια Βιβλιοθήκη. Κατά συνέπεια, οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες θα μπορούσαν να αναπτύξουν ένα συλλογικό όργανο, αποτελούμενο από ένα ευρύ σύνολο ειδικοτήτων, όπως αρχειονόμους, βιβλιοθηκονόμους, επιστήμονες της πληροφορίας, νομικούς, πληροφορικούς και διοικητικούς υπαλλήλους, που θα συνεδριάζει με σκοπό την κατάρτιση μιας εθνικής πολιτικής.

Βέβαια, εκείνο που πρέπει να σημειώσουμε σε αυτό το σημείο, είναι ότι ενέργειες του είδους απαιτούν τη συνεργασία και τη σύμπραξη ποικίλων φορέων, κυρίως Δημοσίου Δικαίου, αφού το θέμα αφορά στη διαχείριση της Δημόσιας πληροφορίας. Κατά συνέπεια, κρατικοί φορείς των οποίων η συνεργασία κρίνεται αναγκαία είναι, για παράδειγμα, το Υπουργείο Εσωτερικών, το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ο συγκεκριμένος Φορέας Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ή ακόμα και ένας εθνικός οργανισμός που διαθέτει εμπειρία πάνω σε θέμα οργάνωσης της Γνώσης, όπως είναι το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης.

14. David Walters, Michael Halliday, Stan Glaser, loc.cit. p. 778.

15. Ως «Νέα Οικονομία», ορίζεται το πέρασμα από τη μαζική παραγωγή (mass production) στη μαζική προσαρμογή (mass customization). Αυτή διαμορφώνει ένα νέο οικονομικο-διοικητικό καθεστώς, απαιτώντας την άμεση παροχή προϊόντων και υπηρεσιών, απόλυτα προσαρμοσμένων στις ανάγκες και απαιτήσεις των πελατών. Από: David Walters, Michael Halliday, Stan Glaser, loc.cit. p. 778.

16. Ως «Διαχείριση Γνώσης», ορίζεται η εκμετάλλευση και η ανάπτυξη του κεφαλαίου της Γνώσης ενός Οργανισμού, με σκοπό την περαιτέρω προέκταση των στόχων του. Από: Davenport et al., Successful Knowledge Management Projects Sloan Management Review, 2 no. 39 (1998) 43 – 57.

Σε κάθε περίπτωση, η σύσταση μιας «Επιτροπής Δημοσίων Βιβλιοθηκών», αποτελούμενη από εξειδικευμένους επιστήμονες και από στελέχη Δημοσίων Βιβλιοθηκών, θα μπορούσε να διεκδικήσει συντονιστικό ρόλο πάνω στη χάραξη εθνικής πολιτικής. Είναι, βέβαια, σαφές και οφείλουν να το συνειδητοποιήσουν οι επαγγελματίες της πληροφόρησης που εργάζονται σε συναφείς Υπηρεσίες, πως η διαχείριση της Δημοσίας πληροφορίας αποτελεί μείζον θέμα, που άπτεται άμεσα του επιστημονικού και επαγγελματικού ενδιαφέροντός τους. Επομένως, θα πρέπει να διεκδικούν την έκφραση του λόγου τους επί του συγκεκριμένου θέματος, αυτού, δηλαδή, της διαχείρισης Δημοσίων πληροφοριών.

8. Επίλογος

Κάνοντας μια επισκόπηση του περιεχομένου του παρόντος άρθρου, να σημειώσουμε πως θεωρήθηκε, αρχικά, σκόπιμο να δοθούν διευκρινήσεις για τον όρο «Δημόσια Πληροφορία» και να προσδιοριστούν έννοιες, όπως «φορέας γένεσης, διαχείρισης και αποθήκευσης» του δημοσίου εγγράφου, από το χώρο της αρχειονομικής πρακτικής. Εν συνεχεία, αναπτύχθηκε διεξοδικά η «Κοινοτική Οδηγία 2003/98/ΕΚ για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του Δημοσίου τομέα», σε μια προσπάθεια να καταδειχθούν οι γενικές αρχές της, το βασικό αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής, οι επιμέρους προϋποθέσεις. Η λεπτομερής αναφορά στην Οδηγία έγινε με σκοπό να καταστούν σαφείς οι περιορισμοί και οι αρχές που θέτει, αλλά και να αποτελέσει έναν πολύτιμο αρωγό στην τεκμηριωμένη επιλογή των Τμημάτων και Διευθύνσεων του Δήμου Αθηναίων που θα μπορούσαν να εναρμονιστούν με την Ευρωπαϊκή Οδηγία.

Η σύντομη παρουσίαση του Δήμου Αθηναίων στόχευε στην εξήγηση της επιλογής αυτού του συγκεκριμένου τοπικού φορέα για την εφαρμογή της Κοινοτικής Οδηγίας. Η ανάπτυξη της σχετικής Μελέτης Περίπτωσης πραγματοποιήθηκε βασιζόμενη στο οργανόγραμμα του Δήμου. Η διάκριση των Διευθύνσεων σε τέσσερις κατηγορίες και σε επιμέρους Τμήματα, συνέβαλαν επικουρικά στην περαιτέρω κατανόηση του ρόλου, των αρμοδιοτήτων, αλλά και του περιεχομένου των παραγομένων εγγράφων.

Κατά την συγγραφή, εγέρθηκαν ερωτήματα και προβληματισμοί, σχετικά με την πρακτική εφαρμογή ενός τέτοιου εγχειρήματος, ενώ ακροθιγώς σημειώθηκαν ζητήματα με τα οποία η ελληνική Πολιτεία θα έρθει μελλοντικά αντιμέτωπη. Ζητήματα, κυρίως πρακτικής, λειτουργικής και τεχνικής φύσεως που απαιτούν, όμως, λεπτούς χειρισμούς για την επιτυχημένη ανάπτυξη ενός πλαισίου ανάπτυξης και αποτελεσματικής λειτουργίας.

Στο παρόν άρθρο, έγινε λόγος και για το ρόλο των Δημοσίων- Λαϊκών

Βιβλιοθηκών. Αυτές, αποτελούν Οργανισμούς Πληροφόρησης που θα συμβάλλουν καίρια στην ενημέρωση του πολίτη και των λοιπών ιδρυμάτων, τόσο σε τοπικό και εθνικό, όσο και σε διεθνές επίπεδο. Επίσης, θα μπορούσαν να χαράξουν μια πολιτική για τον τρόπο επαναχρησιμοποίησης της Δημόσιας Πληροφορίας.

Η Δημόσια Πληροφορία, το περιεχόμενο, η διαχείριση και η διάχυσή της στο κοινό, είναι από τα πλέον επίκαιρα θέματα μέσα σε πλαίσιο Κοινωνίας της Πληροφορίας. Ενίοτε δε, υπεισέρονται και οι εμπορικές πτυχές του θέματος, όχι μόνο από φορείς Δημοσίου, αλλά και ιδιωτικού δικαίου. Χαρακτηριστική είδηση, αποτελεί το γεγονός ότι η μηχανή αναζήτησης του Διαδικτύου «Yahoo» ανακοίνωσε ότι θα συμμετάσχει στη Συμμαχία Ανοιχτού Περιεχομένου, της οποίας είναι μέλη το Internet Archive, η Adobe, η Hewlett – Packard και οι Βιβλιοθήκες της Καλιφόρνια και του Τορόντο, με σκοπό τη μαζική ψηφιοποίηση, αρχικά, Δημοσίου υλικού και εν συνεχεία άλλων έργων. Το παραπάνω γεγονός αποδεικνύει πρακτικές που ήδη λαμβάνουν χώρα στην Αμερική και που ενδεχομένως να επηρεάσουν την παγκόσμια πληροφοριακή αγορά. Εκείνο που αναμένεται εν αγωνίως είναι το επόμενο βήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πολλώ δε, αυτό της Ελλάδας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- COM(1998)585 Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Πληροφορίες του Δημόσιου Τομέα: ένας βασικός πόρος για την Ευρώπη», *Πράσινη Βίβλος για τις πληροφορίες του Δημόσιου τομέα στην Κοινωνία των Πληροφοριών*, σσ. 1-21.
- Davenport et al., Successful Knowledge Management Projects Sloan Management Review, 2 no. 39 (1998) 43 – 57.
- David Walters, Michael Halliday, Stan Glaser «Creating Value in the new economy», *Management Decision*, 40/8 (2002) 775-785.
- L345/93, Άρθρο 2: Ορισμοί «Ως φορείς δημοσίου τομέα νοούνται οι κρατικές, περιφερειακές ή τοπικές αρχές, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου και οι ενώσεις οι σχηματιζόμενες από μία ή περισσότερες από τις αρχές αυτές ή από έναν ή περισσότερους από τους εν λόγω οργανισμούς δημοσίου δικαίου», σσ. 1-20.
- PULMAN: Europe's Network for Excellence for Public Libraries, Museums and Archives – Κατευθυντήριες Οδηγίες για Βιβλιοθήκες, Αρχεία και Μουσεία (2004), απόδοση και επιμέλεια Σεμερτζάκη, Εύα, Βέροια: Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας.
- ΕΕ L 167 Οδηγία 2001/29/Κ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην Κοινωνία της Πληροφορίας, σσ.10-20.
- ΕΕ L 77 Οδηγία 96/9/Κ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 1996, σχετικά με τη νομική προστασία των βάσεων δεδομένων, σσ.1-30.
- ΕΕ L345/90 της 31.12.2003, *Οδηγία 2003/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Νοεμβρίου 2003 για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημοσίου τομέα*, σσ. 90-96.
- Η Ηλεκτρονική Διεύθυνση του Δήμου Αθηναίων είναι: [http://www.cityofathens.gr/portal/site/AthensPortal/\[10/09/05\]](http://www.cityofathens.gr/portal/site/AthensPortal/[10/09/05]).
- Η Ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών- Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, είναι: <http://www.ypes.gr> [05/09/2005].
- Κολυβά, Μαριάννα, από τις Διδακτικές Σημειώσεις των Μαθημάτων Αρχαιονομία Ι-ΙΙ, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Αρχαιονομίας- Βιβλιοθηκονομίας, Ακαδημαϊκό έτος 2001-2002.
- Προκοπιάδου, Γεωργία, Κέντρα Πληροφόρησης στις Δημόσιες Βιβλιοθήκες, *Οι Βιβλιοθήκες στην Υψηλότητα του Πολίτη*, Αθήνα, 2 – 4 Ιουνίου 2003.

ABSTRACT

Artemis Chaleplioglou and Eugenia Vasilakaki
*The Reuse of Public Sector's Information –
European Community's Instruction 2003/98/EC
A Case Study at the Municipality of Athens*

The European Community through the Information Society notes the importance of reusing the Public Sector's Information (PSI). The last, but perhaps, the most dynamic action that recently took place is the publicity of the European Community's Instruction 2003/98/EC. The writers of the article, using the Case Study method, demonstrate how the Municipality of Athens (MoA) can reuse the information that produces. In a first place, the writers define the meaning of the term «Public Sector's Information», analyse the European Community's Instruction 2003/98/EC and describe the «administrative infrastructure» of the Municipality of Athens. By following the European Instruction and taking under consideration the organizational structure of MoA, the writers choose carefully those Departments that can produce reusable public information. Afterwards, a brief discussion takes place concerning major topics, such as the importance of the existence of a national policy for each state-member, the rights' management, the cost of the information and the way that it will be disseminated to the citizens. Finally, the writers propose the Athens' Public Library to play an administrative key- role of the whole project, by stating policies and taking actions.